

befjælede af Frihedsjølelse, og jeg vil da tillade mig at minde disse om — ligesom det ogsaa vilde være mig kjær, om den høitærede Conseilspræsident vilde lytte til mine Ord —, at de efter min Mening ere de rette Frihedsvenner, der beredvillig opgive Magten i det Øjeblik, hvor Forsfatningens Mand og Ranke fordrer det, og jeg siger, at dette Øjeblik nu er kommet, fordi det aldrig kan have været Meningen med vor Forsfatning, ligesaa lidt som det kan være Meningen med nogen som helst Forsfatning i Verden, som er baseret paa almindelig Valgret, at et Mindretal skal styre og regjere et Flertal. Jeg vil forresten til Slutning bemærke, at jeg kan være meget medgyrdelig. Jeg kunde være meget imødekommende og styrkke mig overordentlig vist, forsaavidt som der paa Ministerbanken sad et Ministerium, ved hvis Sammensætning der var taget Hensyn til Flertallet i dette Thing og altsaa ogsaa indirekte til Flertallet i det danske Folk; men jeg vil ikke være med til at gjøre nogen som helst Indrømmelse overfor et Ministerium, som ikke alene har udstedt en provisorisk Finanslov, og det tilmed, uden at der efter min Mening var nogen tvungende Nødvendighed derfor, men som ogsaa ved hele sin Politikk i den senere Tid paa en for mig tydelig, klar og overbevisende Maade har lagt for Dagen, at det ikke tager noget som helst Hensyn til den almindelige Valgret, skøndt denne jo dog er det Grundlag, paa hvilket vor konstitutionelle Forsfatningsbygning hviler. Jeg agter derfor at stemme Ja til de foreliggende Endringsforslag.

Winther: Det, der har bevæget mig til at tage Ordet idag, er, at der her af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Solsktein) er talt om, at der af Nogle her i Landet og i Thinget er blevet talt "let" om, at den Forsfatning, vi have, er ubrugelig, og at den høitærede Minister, Conseilspræsidenten, har udtalt, at det havde netop vist sig, at den var meget brugbar. Det havde vist sig dengang, der fra dette Things Flertals Side var fremkommet en Forderung om Folkethingsparlamentarismen. Som den, der har deltaget i den Kamp, der fandt Sted i Maret 1866 angaaende Grundlovsforandringen, kan jeg ikke sige stille, naar saadanne Paastande fremsættes, og jeg nødes til at opholde Thinget et Øjeblik med en Udtalelse desangaaende. Jeg vil tillade mig at spørge: Hvorfor skulde der have været en saa overordenlig heftig Kamp igjennem flere Aar, i Aarene 1863—64 og 1864—65, dersom det, der blev budt fra Regjeringens Side, havde i hvert Fald for den almindelige Valgret havt den samme Værdi som det, man havde iforveien i Sunigrundloven? Jeg vil tillade mig at spørge, om Erfaringen har vist, at denne Forsfatning har kunnet bruges saaledes, at mange af den Slags Love, der efter

Folkethingets Anskuelse vare dem, der krævedes, for at bringe vore lovlige Tilstande i Overensstemmelse med Grundloven, have kunnet komme frem? Jeg erindrer saa at sige ikke nogen. Her er i dette Thing stillet Forderungen i forskjellig Retning til Frihedens Udvikling; men de have ikke kunnet trænge igjennem, saaledes som Folkethinget har ønsket det, og derfor siger jeg, at den Forsfatning, vi fik i 1866, er ikke for den almindelige Valgret, hvad den tidligere Forsfatning var. Jeg skal ogsaa tillade mig at minde om, at man i 1866 aabent vedkjendte sig, at Grundlovsforandringen skulde ske for at indskrænke den almindelige Valgret. Hvor kan dette være glemt, og hvor kan Nogen her sige, at denne Forsfatning er brugbar for den almindelige Valgrets Opfattelse eller til at gennemføre de Ideer, som støtte sig til den almindelige Valgret? Nu siger man nok: Men den er brugbar; naar man sra alle Sider vil vise Resignation. Men tillad mig: Naar Strids-spørgsmaal opstaa, lader man sig ikke bestemme af, hvad Modstanderne anse for det i og for sig vigtige, og det, der er forfarligt at fremme, man gaar ind i sit eget Hjertes Dyb og til sine Vælgere for at lære deres Mening at kjende om, hvad der er Folks Lyst, og derefter retter man sin Optræden. Man retter sig ikke efter dem, om hvem man ved, at de have den modsatte Anskuelse og ville noget helt forskjelligt fra, hvad man selv vil. De Ord ere rigtige, der ere blevne gjentagne her, og som den daværende Folkethingsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har udtalt, at, naar der opstaa virkelig Konflikt imellem de to Thing, nytter det ikke at tage sin Tilflugt til Opløsning, thi da vender hvert af Thingene mere ensidigt tilbage. Jeg vil paa=staa, at denne Forsfatning, har den Hovedmangel, at der ikke er et fælles Vælgersfolk, som ved en Opløsning kan bringe Overensstemmelse tilveie imellem de to Thing; det var der under Sunigrundloven, og det er den umaadelige Forskjel, der er mellem disse to Forsfatninger. Derfor har man ikke Grund til at vente, at vor Forsfatning kan blive brugbar, saaledes som Demokratiet eller den almindelige Valgret maa fordrer det, for at være tilfreds med den. Naar jeg har tilladt mig her i Thinget af og til at omtale — ikke let, men med fuld Overbevisning — det Spræglige, hvorunder vi leve, nemlig, at denne Forsfatning er ubrugelig, har jeg ikke ment, at den ikke kunde bruges, naar der ingen Strid var mellem de forskjellige Patter — det følger af sig selv, at, naar der ingen Strid er, kan man sagtens enes, og der vil da ikke blive Tale om, at begge de modstaaende Partier uvægerlig ville holde paa deres Standpunkter —, men jeg har ment, at det er under Konflikter, at den ikke kan bruges, og jeg maa forøvrigt gjøre opmærksom paa, hvad det er, jeg har ment, naar jeg har sagt, at den ikke kunde bruges. Jeg har ment, at det ikke er nu-